

# **PREAFERICITUL PATRIARH AL IERUSALIMULUI PREZIDEAZĂ CEREMONIA DE DESCHIDERE A EXPOZITIEI „BETLEEM RENĂSCUT PALESTINA: MINUNILE NAȘTERII” ÎN GENEVA**

Preafericitul Patriarh Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului și al întregii Palestine, a luat cuvântul astăzi, marți, 12 septembrie, la ceremonia de deschidere a expoziției „Bethlehem Reborn Palestine – The Wonders of the Nativity” (Betleem Palestina renăscută – Minunile Nașterii) , care a avut loc la Centrul Ecumenic al Consiliului Mondial al Bisericilor (WCC) din Geneva, Elveția.

„Expoziția prezintă renovarea clădirii bisericii în sine și frumusețea mozaicurilor, a coloanelor și a diferitelor tipuri de gresie și lemn prelucrat. Este de o importanță crucială ca această structură arhitecturală unică să fie păstrată cu atenție și fidelitate, dar bazilica este mai mult decât o clădire de interes istoric sau artistic, iar Betleemul este mai mult decât un alt oraș.” Cu aceste cuvinte, Preafericirea Sa și-a început discursul de deschidere, fiind unul dintre vorbitorii principali la acest eveniment monumental.

„Pe măsură ce ne luptăm pentru a păstra o prezență creștină vitală și vibrantă în Țara Sfântă în fața unei recrudescente a radicalismului și a urii în societate, și în timp ce lumea noastră este scufundată tot mai adânc în confuzie și disperare, vocația spirituală universală a Betleemului și a Bazilicii nu a fost niciodată mai urgentă.”

Preafericirea Sa a subliniat că biserica nu este un simplu sit

arheologic sau un muzeu, ci mai degrabă „este o mărturie vie a nădejdi, a luminii și a vieții”.

Făcând un mic istoric al Bisericii Nașterii Domnului, Preafericirea Sa a adăugat: „A existat o biserică pe acest loc încă de la începutul anilor 330, iar structura actuală datează din timpul domniei împăratului Iustinian, din secolul al VI-lea. A fost unul dintre primele Locuri Sfinte care au fost reconstruite de către împăratul Sfântul Constantin și mama sa, Sfânta Elena, și este cea mai veche biserică completă din lumea creștină. Biserica Ortodoxă Greacă a fost apărătorul și slujitorul acestei biserici încă de la înființarea ei și a fost martoră de-a lungul timpului la întruparea istoriei noastre sfinte comune în regiune și la întâlnirea divino-umană. Căci aici S-a revelat Logosul dumnezeiesc”.

Spre finalul discursului său, Preafericirea Sa a mulțumit Consiliului Mondial al Bisericilor (CMB) pentru eforturile extraordinare depuse în vederea realizării acestei expoziții și pentru sprijinul neclintit acordat Bisericii Ierusalimului și comunităților. Patriarhul Teofil a mulțumit, de asemenea, Excelenței Sale, președintele statului palestinian, domnul Mahmoud Abbas, care a luat inițiativa și a contribuit la lucrările de restaurare și care continuă să se arate preocupat de conservarea Bisericii Nașterii, „care este un simbol al speranței și al păcii și un simbol al unității și al coexistenței pentru poporul palestinian, atât creștin cât și musulman”.

Preafericirea Sa a fost însoțit de o delegație la nivel înalt din Palestina, din care au făcut parte: Dr. Ramzi Khoury, membru al Comitetului Executiv al OEP și președinte al Comitetului prezidențial superior pentru afaceri bisericești din Palestina; ambasadorul Ibrahim Khraishi, observator permanent al statului Palestina la ONU-Elveția; ambasadorul Issa Kassisieh, ambasadorul statului Palestina pe lângă Sfântul Scaun; ambasadorul Omar Awadallah; ministru adjunct pentru ONU și organizații specializate; ministrul Khouloud

Daibes, director executiv al Fundației pentru Dezvoltare din Betleem; ambasadorul Amira Hanania, Comitetul prezidențial superior pentru afaceri bisericești din Palestina; Ahmad Hammoudeh, însărcinat de afaceri la Ambasada statului Palestina pe lângă Sfântul Scaun; și Doa Nofal, secretar secund la POM al statului Palestina.

În numele său, Dr. Ramzi Khoury, membru al Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei și președinte al Înaltului Comitet Prezidențial pentru Afaceri Bisericești, a declarat: „Cererea noastră este ca poporul nostru să trăiască o viață demnă, fără ocupație, ca orice altă națiune din lume, să construiască un viitor prosper și să păstreze, cu ajutorul dumneavoastră, prezența creștină palestiniană rămasă în Țara Sfântă.” Dl Khoury a adăugat: „poporul nostru, în ciuda tuturor obstacolelor menționate și nu numai, este un popor rezistent care își protejează moștenirea și lucrurile sfinte”.

Expoziția este promovată de Statul Palestina, Comitetul prezidențial superior pentru afaceri bisericești din Palestina, Comitetul prezidențial pentru restaurarea Bisericii Nașterii și Ambasada Statului Palestina pe lângă Sfântul Scaun, în cooperare cu Bethlehem Development Foundation, Piacenti S.p.a. și cu participarea Universității din Pavia.

Expoziția va fi deschisă publicului zilnic în perioada 13 septembrie-5 octombrie. Marcând prima renovare a Bisericii Nașterii după sute de ani, a făcut un turneu în diferite orașe ale lumii, inclusiv la Paris, Roma și în alte părți ale Italiei. După patru săptămâni la Geneva, se va muta la Washington, DC, în noiembrie.

**Din partea Secretariatului-General**

---

# SLUJBA DE ÎNMORMÂNTARE A MONAHULUI PANTELIMON DE LA SFÂNTUL MORMÂNT

Slujba de înmormântare a monahului Pantelimon Andronikos de la Sfântul Mormânt a avut loc în dimineața zilei de miercuri, 3/16 august 2023. El a adormit întru Domnul joi, 28 iulie/10 august 2023, din cauza unui atac de cord în orașul său natal Kythera. Slujba de înmormântare a avut loc în Sfânta Biserică Sfântul Teodor din Kythera, sub îngrijirea frățească a Sfintei Mitropolii a Kytherei și Antikytherei, în consultare cu Preafericitul Părinte și Patriarh al Ierusalimului Teofil.

Cu o seară înainte, s-a cântat în întregime slujba monahală de înmormântare pentru cel decedat.

Slujba de înmormântare a fost condusă de IPS Serafim, Mitropolitul Kytherei și al Antikytherei, avându-i drept împreună-slujitori din partea Patriarhiei pe Părintele Schevofilax al Bisericii Sfântului Mormânt, ÎPS Arhiepiscop Isidor al Hierapolei, Exarhul Sfântului Mormânt din Atena, Arhimandritul Rafael, și preoți din Mitropolia Kytherei. La slujbă au participat numeroși credincioși, concetățeni ai celui decedat, cinstindu-i memoria.

Necrologul a fost rostit de către Părintele Schevofilax, după cum urmează:

„Înalt Preasfinția Voastră, Părinte Mitropolit Serafim al Kytherei și Antikytherei,

Preacuvioase păstor al acestei Sfinte Mitropolii,

Cucernici părinți și iubiți frați

Venerabilul Primat al Bisericii Ierusalimului, Preafericitul Patriarh al Ierusalimului Teofil al III-lea, ne-a însărcinat

să îl reprezentăm împreună cu Arhiepiscopul Hierapolei la slujba de înmormântare a binecuvântatului călugăr Pantelimon și să punem în fața venerabilului Dumneavoastră chip, Părinte Mitropolit al Kytherei, mulțumirile și recunoștința, dar și simpatia Frăției Sfântului Mormânt pentru tot ceea ce ați făcut pentru cel binecuvântat, precum și tuturor celor care îi cinstesc memoria prin prezența lor la această slujbă de înmormântare. De asemenea, transmitem rudelor și prietenilor participarea sa sinceră la doliul lor și rugăciunile Sale Patriarhale din toată inima pentru odihna sufletului celui binecuvântat, în pământul celor vii și în corturile dreptilor.

O datorie sfântă, dar în același timp tristă, a condus pașii noștri spre această sfântă Mănăstire a Sfântului Teodor din Kythera, pentru a-l trimite în veșnicie pe acum binecuvântatul Monah al Sfântului Mormânt Pantelimon, care „prin moarte a trecut la viață” și a fost transplantaat din oastea pământească în Biserica biruitoare din ceruri, de la cele pământești la cele cerești, de la cele pieritoare la cele nepieritoare, de la cele vremelnice la cele veșnice, la sânul lui Avraam, Isaac și Iacov, unde „nu e durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit”.

Și acolo unde sufletul celui răposat dansează în cămarile cerești, noi, unii în mod sensibil, alții cu mintea, ne aflăm în acest moment sfânt în cercul cortului său de onoare, pentru a-l cinsti pentru ultima oară, pentru a-i mulțumi pentru mulții lui ani de slujire în Țara Sfântă și pentru a-l trimite mai departe cu credința și așteptarea Învierii celor adormiți în Domnul și a „vieții veacului ce va să vină”.

Din punct de vedere uman, suntem întristați de despărțire și de privarea de prezența sa fizică. Ne mângâie însă îndemnul apostolului Pavel către tesaloniceni: „Fraților, despre cei ce au adormit, nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați, ca ceilalți, care nu au nădejde. Pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa (credem) că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Iisus, îi va aduce împreună cu

El" (Tesaloniceni I 4, 13-14). Și răposatul Pantelimon a trăit în Iisus Hristos și în Iisus Hristos a răposat.

Fostul Panagiotis Andronikos al lui Nikolaos și al Mariei s-a născut în Kythera la 24 martie 1944. Primele lecții enciclice au fost predate în Kythera. A plecat în Cetatea Sfântă a Ierusalimului la 21 septembrie 1979 și a viețuit în Sfânta Lavră a Sfântului Sava cel Sfințit. A fost hirotonit călugăr la 15 august 1981, de către Bătrânul său și Părintele spiritual al Lavrei Arhimandritul Serafim, luând numele de Pantelimon. Din 23 iulie 1984, până în ultima sa zi, a slujit cu dăruire și răbdare la Biserica Sfântului Mormânt și a fost păzitor vigilent al Sfântului și de viață făcătorului Mormânt al Domnului. De-a lungul slujirii sale, a dat dovadă de hărnicie, consecvență și responsabilitate lăudabilă. În el, pelerinii au văzut un om al lui Dumnezeu. Pentru că era prietenos, primitiv, vesel, elocvent, aspru și în același timp dulce, statornic și cinstit. I-a îmbrățișat pe toți cu dragoste și simplitate, comunicându-le pe Hristos și scriind mesajele Sale dumnezeiești în sufletele lor.

În special, el le-a povestit experiențele sale din timpul slujirii sale la Sfântul Mormânt, minunile infinite pe care le-a trăit și luptele pentru păstrarea Locurilor Sfinte. A dat tuturor ulei sfințit și ceară din pecetea de la Sfântul Mormânt, pentru a le avea ca binecuvântare în casele lor. De aceea a fost iubit și apreciat de toți. Și iată că acum fericitul a plecat pentru veșnicia nesfârșită în mijlocul verii și este înmormântat astăzi, la o zi după sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, și „se grăbește spre mormânt, fără să se îngrijească de lucrurile zadarnice și de trupul mult lucrător”.

De aceea, cu toții, să adresăm o rugămintă fierbinte către Dumnezeu Cel Atotbun și Atotștiutor, cu cererea din cântare:

„Hristos să-ți dea odihnă în pământul celor vii, porțile Raiului să ți se deschidă, împărăția să ți se arate și să fii

cruțat de păcatele vieții tale pământești, prietene al lui Hristos”.

Veșnica lui pomenire!”.

A luat cuvântul și Mitropolitul locului, care a lăudat râvna monahală și cea de Sfântul Mormânt a răposatului și jertfa sa față de Sfintele Locuri și de orașul natal.

De îndată ce slujba de înmormântare s-a terminat, nevoitorul și luptătorul monah Pantelimon, care s-a întors la Domnul, a fost înmormântat în Cimitirul Mănăstirii Sfântului Teodor din Kythera.

Veșnica lui pomenire!

**Din partea Secretariatului-General**

---

## **PATRIARHIA IERUSALIMULUI SE CONFRUNTĂ CU ATACURI REPETATE ASUPRA PROPRIETĂȚILOR SALE, MAI ALES IN IERUSALIM**

Un clip video care circulă pe rețelele de socializare i-a arătat joi, 20/7/2023, pe unii radicali israelieni culcați pe o „canapea” în interiorul terenurilor aparținând Patriarhiei Ortodoxe Grecești de pe Muntele Sion din Ierusalim, atacându-l pe angajatul Patriarhiei care refuză să părăsească terenul, și adresând acestuia și Patriarhiei insulte, și pretind că au dreptul, fără alții, să fie pe acest teren ortodox.

Patriarhia a emis o declarație la scurt timp după difuzarea pe

scară largă a acestui videoclip pe rețelele de socializare, în care a spus că acest videoclip dureros a dezvăluit puțin din problemele cu care se confruntă proprietățile sale în general, de mulți ani de atacuri frenetice ale radicalilor, și a arătat o mică parte din suferința, războiul și bătăliile continue dintre Patriarhie și grupurile de extremă dreapta cu scopul de a-și proteja proprietatea și drepturile în fața tendințelor radicale și a atacurilor provocatoare ale acestor grupuri.

Patriarhia a afirmat că, odată cu creșterea numărului de atacuri asupra proprietății Patriarhiei, Preafericitul Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului, a dat instrucțiuni pentru a numi paznici permanenți la locurile vizate. De asemenea, a instruit echipa juridică din Patriarhie să urmărească cu sârguință și hotărâre acest caz.

Comunicatul Patriarhiei a plasat o mare responsabilitate asupra autorităților oficiale care nu urmăresc atacatorii bisericilor și proprietăților acestora, mai ales atunci când atacatorii sunt de extremă dreapta, ceea ce i-a făcut pe acești radicali să persiste în atacurile lor.

Este demn de remarcat faptul că proprietatea Patriarhiei de pe Muntele Sion include un cimitir pentru comunitatea Bisericii Ortodoxe Grecești, o biserică, un liceu seminar și un loc de joacă aparținând școlii, pe lângă o biserică veche, considerată una dintre cele mai vechi biserici săpate în stâncă din lume. A fost un refugiu pentru creștinii care se ascundeau de persecuțiile autorităților în timp ce își desfășurau ritualurile la începuturile creștinismului.

În declarație se afirmă: „Un număr mare de locuri ortodoxe au fost expuse și sunt încă în pericol din cauza atacurilor unor radicali care scriu sloganuri ofensatoare la adresa creștinismului, a lui Hristos și a creștinilor și aruncă cu vopsea pe pereții lor, ca parte a actelor, atacurilor și comportamentelor rușinoase pe care le practică împotriva sfințeniei și proprietății creștine, în general, a

proprietății ortodoxe, în general, și a ortodocșilor, în special. În declarație se arată, de asemenea, că autoritățile israeliene, în mod unilateral, au publicat, încă din anii șaptezeci ai secolului trecut, un sistem de reglementare în care terenurile Patriarhiei de pe Muntele Sion au fost clasificate ca zone publice și că, în ciuda acestei decizii nedrepte, Patriarhia a reușit în ultimii mulți ani să împiedice confiscarea acestor proprietăți istorice și strategice de mare valoare și statut religios și cultural.

Patriarhia a subliniat că nu va ezita și va face tot ce îi stă în putință pentru a nu permite acestor radicali sau celor care îi sprijină sau îi susțin să ia poziție în aceste proprietăți, subliniind că prezența sa permanentă și prezența poporului arab islamic și creștin alături de călugării și gărzile Patriarhiei în această regiune sunt cel mai important garant pentru a descuraja persistența acestor radicali, mai ales în absența voinței de a-i descuraja din partea autorităților israeliene.

**Din partea Secretariatului General**

---

## **PATRIARHIA IERUSALIMULUI RECÂȘTIGĂ TERENURI STRATEGICE ÎN IERUSALIM, DUPĂ EFORTURI CARE AU DURAT MAI MULT DE UN DECENIU ȘI JUMĂTATE**

Patriarhia Ierusalimului a reușit să își recapete drepturile depline asupra unui teren din cartierul Abu Tor din Ierusalim,

pentru aproximativ 80 de milioane de shekeli. Astfel, Patriarhia a reușit să elibereze complet terenul de toate restricțiile care îi împiedicau proprietatea, care au apărut ca urmare a vechilor contracte de închiriere și a rezervărilor făcute de guvernul israelian ca răspuns la deciziile judiciare emise în epocile anterioare.

Patriarhia, sub îndrumarea și monitorizarea Preafericitului Părinte Patriarh Teofil al III-lea, a reușit să restaureze acest teren strategic din Ierusalim după mai mult de un deceniu de eforturi continue, având în vedere valoarea acestui patrimoniu religios și a acestui sit arheologic.

Patriarhia a încheiat anterior parteneriate pentru a dezvolta acest lot de teren din mai multe motive, inclusiv din cauza dificultăților financiare pe care le suferea la acea vreme dar, pe măsură ce timpul a trecut, Patriarhia a găsit soluții și modalități de a-și recăpăta proprietatea. Terenul menționat mai sus este situat lângă Biserica Ortodoxă din Abu Tor, care conține vestigii din epoca bizantină.

În plus, Patriarhia Ierusalimului a emis o declarație prin care anunță că retrocedarea terenului este considerată un progres pozitiv și un rezultat tangibil al politicii de restaurare și protecție a proprietăților ortodoxe adoptate de Sfântul Sinod de la alegerea Preafericitului Patriarh Teofil al III-lea ca Patriarh al Ierusalimului și al întregii Palestine și Iordaniei, care urmărește personal, zilnic, dosarul de recuperare a proprietăților ortodoxe.

Patriarhia Ierusalimului consideră această redobândire istorică a drepturilor asupra terenului de la Abu Tor un răspuns practic și realist la încercările grupurilor radicale de a pune mâna pe bunurile imobiliare ale Bisericii și de a limita prezența creștină autentică în Ierusalim.

**Din partea Secretariatului General**

---

# **PREAFERICIREA SA PRIMEȘTE COMUNITĂȚILE BISERICESTI DIN ARHIDIOCEZA DE ACRE ȘI GALILEEA**

Preafericitul Părinte Patriarh Teofil al III-lea a primit astăzi, vineri, 8 iulie, un număr de lideri ai comunității ortodoxe și membri de seamă ai Bisericii din orașul Acre și din împrejurimile sale (Mitropolia de Acre, Ba'neh, Jedaideh, Makr, Ebillein, Kufr Smai', Kufr Yasif, Sakhnin, Rameh, Shafa'amer, Abu Snan).

În timpul întâlnirii, la care au participat ÎPS Mitropolit Benedict al Betleemului, ÎPS Arhiepiscop Aristarh al Constantinei (Părintele Secretar General) și ÎPS Arhiepiscop Hristofor al Iordaniei, Preafericirea Sa a amintit de regretatul Arhimandrit Filoteu, Vicar Patriarhal în Acre, care a jucat un rol monumental și și-a slujit comunitatea cu cea mai mare dăruire, rugându-Se Domnului să-i acorde un loc în ceruri.

În plus, Preafericirea Sa a ascultat cu atenție preocupările și nevoile diverselor comunități din Acre, mai exact cererile lor eclesiastice și pastorale, o regiune pe care Patriarhia o are aproape și dragă inimii sale. Preafericirea Sa a afirmat rolul Patriarhiei de a-i cuprinde pe toți membrii Bisericii Ortodoxe și pe creștinii din Țara Sfântă, subliniind că cererile comunităților din Acre și din Galileea sunt cererile Patriarhiei, deoarece acestea sunt entități inseparabile, iar aceste cereri provin din devotamentul față de biserică și de regiune. Prin urmare, Preafericirea Sa a afirmat că aceste

cereri vor fi luate în considerare în cadrul viitorului Sfânt Sinod, care va avea loc în curând.

Mai mult, Arhiepiscopul Hristofor a exprimat spiritul de dragoste și unitate dintre cei prezenți, subliniind importanța cooperării comune dintre Patriarhia, condusă de Preafericitul Patriarh Theofil al III-lea al Ierusalimului, toți liderii duhovnicești care lucrează cu responsabilitate, și o viziune comună clară care vizează revitalizarea Bisericii și stabilitatea comunităților sale, amintind realizările în acest sens din Iordania, prin binecuvântarea Preafericitului Patriarh al Ierusalimului.

Spre finalul întâlnirii, Preafericirea Sa i-a binecuvântat pe cei prezenți, făcând apel la Dumnezeu cel milostiv să îi inspire pe Părinții Sfântului Sinod să ia decizia potrivită care să servească interesele comunității Bisericii Ierusalimului din orașul Acre și din orașele și satele din împrejurimile sale. În schimb, participanții și-au exprimat recunoștința față de Preafericirea Sa pentru dragostea, grija, primirea caldă și ospitalitatea sa.

**Din partea Secretariatului General**

---

## **PATRIARHIA IERUSALIMULUI FACE APEL LA ÎNCETAREA ATACULUI ASUPRA ORAȘULUI JENIN ȘI LA O VIAȚĂ DEMNĂ ȘI ÎN SIGURANȚĂ**

Patriarhia Ierusalimului a adresat în această dimineață, 4 iulie, un apel comunității internaționale și forțelor

implicate în cauza păcii în Țara Sfântă, cerându-le să acționeze pentru a opri atacul asupra orașului Jenin și a taberei sale și pentru a pune capăt violenței și vărsării de sânge pe baza valorilor de pace și dreptate proclamate de religiile abrahamice.

În declarație, Patriarhia a subliniat că lumea este martoră astăzi la o escaladare alarmantă a violenței și a vărsării de sânge în regiunea noastră și că lumea, cu mare regret, asistă în tăcere la încălcarea continuă a drepturilor omului și la luarea în vizor a civililor nevinovați, și că această realitate dureroasă impune tuturor să ia măsuri urgente pentru a preveni alte pierderi și suferințe umane.

Patriarhia a afirmat cuvintele Preafericitului Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului: „Credem în dreptul inherent al fiecărei ființe umane de a trăi în pace și demnitate și facem apel la încetarea imediată a violenței și la acceptarea vocii conștiinței mondiale care cere încetarea confruntărilor armate și soluționarea pașnică a disputelor. O soluție justă pentru cauza palestiniană nu este doar o necesitate umanitară, ci și o necesitate politică și morală. Continuarea violenței duce la mai multă tensiune și divizare în regiune și expune viețile a mii de oameni nevinovați la pericol și suferință.” Amintind ceea ce s-a afirmat în Sfânta Evanghelie: „Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii copii ai lui Dumnezeu se vor chema” (Matei 5:9).

Patriarhia Ierusalimului a făcut apel la întreaga comunitate internațională și la toate forțele politice și religioase să își asume responsabilitățile în stabilirea păcii și oprirea vărsării de sânge în regiunea noastră afectată, solicitând intervenția eficientă a organismelor internaționale competente pentru a opri ostilitățile și a găsi soluții politice juste și cuprinzătoare în dosarul palestinian.

Patriarhia Ierusalimului își reînnoiește angajamentul deplin față de valorile păcii, justiției și iubirii pe care le-am

învăţat de la religiile monoteiste şi face apel la toate popoarele să realizeze armonia, cooperarea şi respectul reciproc pe baza adevărului şi a justiţiei.

---

## **SLUJBA DE ÎNMORMÂNTARE A BINECUVÂNTATULUI ARHIMANDRIT FILOTEU DIN FRĂȚIA SFÂNTULUI MORMÂNT**

Sâmbătă, 11/24 iunie 2023, la ora 11, a avut loc slujba de înmormântare pentru odihna sufletului binecredinciosului Arhimandrit Philotheos Vardakis din Frăția Sfântului Mormânt, care a slujit ca vicar episcopal în Provincia Acre – Ptolemaida din Israelul de Nord şi care a adormit întru Domnul în seara zilei de joi, 9/22 iunie 2023, după ce a căzut de pe o schelă în timp ce repara zidul Sfintei Biserici Sfântul Gheorghe din Acre.

Slujba de înmormântare a fost condusă de Preafericitul Părinte al nostru şi Patriarh al Ierusalimului Teofil, care a slujit împreună cu Ierarhi şi ieromonahi de la Sfântul Mormânt, în prezenţa Consulului General al Greciei la Ierusalim, domnul Evangelos Vlioras, a credincioşilor din Ierusalim şi a preoţilor ortodocşi greci de limbă arabă şi a poporului credincios, care a venit din comunele din regiunea Acre.

Necrologul a fost rostit de către Părintele Secretar General, ÎPS Arhiepiscop Aristarh al Constantinei, după cum urmează:

Plecarea bruscă și violentă la Domnul a iubitului nostru frate Arhimandritul Filotei, vicar ierarhic al Mitropoliei de Ptolemaida – Acre, ne-a adunat în doliu pentru săvârșirea slujbei sale de înmormântare. Stăm în lacrimi în fața trupului său neînsuflețit, așa cum Domnul a stat în lacrimi în fața mormântului prietenului său Lazăr, mort de patru zile, pe care l-a înviat din morți. Sufletul nostru este cuprins de frică și de lașitate în fața tainei morții, dar niciodată de deznădejde, căci și Domnul nostru s-a temut înainte de moartea Sa pe cruce și L-a rugat pe Tatăl: „De este cu puțință, să treacă de la El paharul acesta”. Lașitatea în fața morții este una dintre patimile omenești de neeradicat, la care Domnul a încuviințat, întrupându-se pentru mântuirea noastră. Înconjurând trupul mort al iubitului nostru frate, suntem „trști pentru despărțire” și auzim cuvintele imnografului: „Mă întristez și plâng când mă gândesc la moarte”.

Totuși, contemplând aceste lucruri ca oameni, nu pierdem din vedere faptul că moartea a fost răscumpărată prin moarte, și anume moartea pe cruce a Fiului lui Dumnezeu, Dumnezeu-om Iisus Hristos. Domnul nostru a acceptat de bunăvoie moartea și, prin moartea Sa, a răscumpărat moartea noastră. El a murit ca om și a înviat ca Dumnezeu-om. Viața a răsărit din mormânt, mormântul a strălucit de viață. În puterea și lumina Învierii lui Hristos, moartea este doar separarea sufletului de trup. Este somn. Moartea este somnul celor care dorm în nădejdea învierii. Așa cum spune Sfânta Scriptură: „cei din morminte vor auzi glasul Lui”. Cei care cred în Hristos trec la viața veșnică în suflet și în duh și se bucură de bucuria lucrărilor necreate ale Sfintei Treimi.

Mișcat de această credință, iubitul nostrum frate răposat, născut în 1962, a părăsit orașul natal Charakas, Monofatsiou, Heraklion, din Creta, la vârsta de doisprezece ani și a venit în Țara Sfântă, în Patriarhia Ierusalimului. A studiat la Școala Preoțească de pe Sfântul Sion cu o grijă și o conduită excelentă și demnă de laudă – vorbitorul l-a avut ca elev timp

de șase ani. După absolvire, a acceptat schema monahală în 1979 și s-a alăturat Frăției Sfântului Mormânt. A slujit inițial ca diacon și apoi ca ieromonah în diferite slujbe care i-au fost încredințate, cum ar fi cea de egumen de Beit Jalla, egumen al Sfintei Mănăstiri a Sfântului Haralambie, egumen la Hozeva și egumen la Haifa. A fost trimis de Patriarhie pentru studii teologice la Belgrad și, după ce s-a transferat la alte universități, a absolvit Școala Teologică a Universității din Salonic.

În anii 2001 și 2002 a fost reprezentant patriarhal al Mitropoliei de Ptolemaida – Akris, iar din anul 2003 până la moartea sa a fost vicar al acestei mitropolii, având sub responsabilitatea sa duhovnicească și pastorală douăsprezece comune: Acre, Abelin, Sakhnin, Kufr – Yasif, Kufr Smea, Rame, Pkea, Sfaamer, Baane, Zdeide, Tarshiha și Maker. În aceste comune a dezvoltat, în consultare cu Patriarhia, timp de peste douăzeci de ani, o remarcabilă și lăudată lucrare pastorală de cateheză duhovnicească ortodoxă și o lucrare excelentă de predare a muzicii bizantine de către un grup de cântăreți și cântărețe bizantine, aducând smerenie și pocăință în sufletelor credincioșilor în liturghiile patriarhale de la Tabor, Nazaret și altele. A fost apreciat și iubit de toți.

Principala sa preocupare a fost demnitatea casei lui Dumnezeu și de aceea ne putem ruga pentru el spunând: „Sfințește-i, Doamne, pe cei ce iubesc vrednicia casei tale”. În această lucrare, a fost întrerupt prematur de moarte, când a căzut accidental de pe schela de pe care construia cu propriile sale mâini zidul Sfintei Biserici Sfântul Gheorghe din Acre. Întrebându-mă de ce i s-a întâmplat așa ceva, am spus că „nebănuite sunt căile Domnului”. Numai Domnul știe!

Cu toate acestea, am găsit mângâiere amintindu-ne că în anul 1979, Arhimandritul Modest și-a găsit moartea, chiar după ce a salvat un pelerin în timpul pelerinajului de Bobotează, în râul Iordan. În anul 1990, egumenul Sfintei Mănăstiri Hozeva, Arhimandritul Antonie, în timp ce repara nartexul bisericii,

și-a găsit moartea din cauza unei alunecări de pietre care l-a acoperit. Sfântul Atanasie Athonitul și-a găsit moartea, împreună cu alți călugări, sub cupola prăbușită a catoliconului Mănăstirii Marea Lavră, pe care urcase pentru a o inspecta.

Comemorând cu vrednicie faptele sale bune în cadrul slujbei de înmormântare de astăzi, îl rugăm pe Preaînaltul să îl ia în seamă și să îl ierte ca pe un om care a păcătuیت cu voie sau fără de voie și să îi așeze sufletul printre cei credincioși și dreți în Rai. Amin”.

Defunctul a fost însoțit de ÎPS Arhiepiscopii Teofan al Gerasei și Macarie al Qatarului, și de toți cei prezenți la slujbă la locul înmormântării sale în Cimitirul de pe Sfântul Sion.

Veșnica lui pomenire!

**Din partea Secretariatului-General**

---

## **ARHIMANDRITUL FILOTEU DIN FRĂȚIA SFÂNTULUI MORMÂNT A ADORMIT ÎNTRU DOMNUL**

Frăția Sfântului Mormânt anunță, cu durere , dar nu durere întru Domnul, plecarea la Domnul a distinsului său membru, arhimandritul Filoteu Vardakis. Decesul a survenit joi la prânz, în urma unei căderi de pe o schelă înaltă, pe când repara un zid al Mănăstirii Sfântul Gheorghe din Acre-Ptolemaida, unde a slujit ca reprezentant patriarhal.

Ziua și ora slujbei sale de înmormântare vor fi anunțate în

curând.

Din partea Secretariatului-General

---

# **PREAFERICITUL PATRIARH TEOFIL AL III-LEA PRIMEȘTE DEMNITARI EUROPENI, REAFIRMÂND ANGAJAMENTUL LOR PENTRU PROTEJAREA PREZENȚEI ȘI MOȘTENIRII CREȘTINE ÎN IERUSALIM**

Preafericitul Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului, a primit astăzi, la sediul Patriarhiei Ortodoxe a Ierusalimului, o delegație la nivel înalt formată din demnitari europeni, condusă de Excelența Sa Margaritis Schinas, vicepreședinte al Comisiei Europene, și de Excelența Sa Sven M.G. Koopmans, reprezentantul special al Uniunii Europene pentru procesul de pace din Orientul Mijlociu, împreună cu distinși membri ai Comisiei Uniunii Europene și ai corpului diplomatic european la Ierusalim și Ramallah.

Delegația a vizitat Biserica Sfântului Mormânt și cartierul creștin din Orașul Vechi. Acolo, delegația a fost martoră directă a amenințărilor iminente reprezentate de grupurile radicale israeliene la adresa prezenței creștine și a bogatului patrimoniu din Ierusalim.

Mai târziu în cursul serii, demnitarii, alături de șefii bisericilor din Ierusalim, s-au reunit pentru un dineu la Hotelul Imperial, un bastion emblematic al luptei creștinilor pentru păstrarea naturii Ierusalimului ca mozaic religios și cultural. Întâlnirea în acest loc specific a vrut să simbolizeze hotărârea fermă a creștinilor de a contracara încercările grupurilor radicale de a submina prezența creștină și musulmană, păstrând astfel caracterul divers al orașului sfânt.

În discursul său, Patriarhul Teofil a subliniat în mod elocvent provocările cu care se confruntă comunitățile creștine din Ierusalim și Țara Sfântă. Și-a exprimat recunoștința pentru sprijinul primit din partea Uniunii Europene și a subliniat necesitatea unei atenții și intervenții continue din partea comunității internaționale. În discursul său, Patriarhul Ierusalimului a condamnat grupurile radicale care încearcă să forțeze comunitatea creștină să părăsească locuința lor istorică și a făcut apel la păstrarea caracterului multireligios al Ierusalimului și a Status Quo-ului. Preafericirea Sa a sugerat căile de ajutor, printre care se numără: delegații guvernamentale internaționale și vizite diplomatice pentru a sensibiliza opinia publică, sprijin pentru Custodia Hașemită a Locurilor Sfinte din Ierusalim și eforturi colective pentru a păstra cartierul creștin și a susține Status Quo-ul. Patriarhul Teofil și-a încheiat discursul cu un apel adresat guvernelor din Uniunea Europeană de a continua să sprijine misiunea de apărare a prezenței și patrimoniului creștin în Ierusalim și în restul Țării Sfinte.

**Din partea Secretariatului-General**

---

# **PATRIARHUL TEOFIL AL III-LEA SE ÎNTÂLNEȘTE CU DELEGAȚIA PARLAMENTARĂ DIN ȚARA GALILOR PENTRU PĂSTRAREA MOȘTENIRII CREȘTINE DIN ȚARA SFÂNTĂ**

Preafericirea Sa Patriarhul Teofil al III-lea, Patriarhul Orașului Sfânt al Ierusalimului și convocatorul Consiliului Bisericii, a primit astăzi o delegație parlamentară din Țara Galilor, formată din Excelența Sa, domnul Darren Miller, membru al Parlamentului și ministru pentru Constituție și Afaceri Internaționale, și Excelența Sa domnul Russell George, ministru pentru Sănătate în Parlament.

La întâlnire au mai participat domnul Youssef Barakat, membru al Comitetului Prezidențial Superior pentru Afaceri Bisericești din Palestina, și domnul Raed Hanania, director de relații publice și mass-media din cadrul Comitetului.

Preafericirea Sa a informat delegația parlamentară aflată în vizită despre provocările cu care se confruntă creștinii din Țara Sfântă, în special în Ierusalim, precum și despre impactul radicalilor israelieni și despre scăderea numărului de creștini. În plus, Preafericirea Sa a abordat atacurile suferite de personalități religioase și de locurile sacre din partea membrilor grupurilor radicale israeliene.

Preafericirea Sa și invitații săi au subliniat necesitatea de a continua lucrarea, cooperarea și sprijinul pentru toate inițiativele menite să consolideze rezistența creștinilor în patria lor. În acest context, delegația a vizitat zona Porții Jaffa și Piața Omar Ibn Al-Khattab, însoțită de reprezentanți ai Patriarhiei Ortodoxe a Ierusalimului. Oaspeților

parlamentari le-a fost oferită o explicație detaliată cu privire la planurile israeliene referitoare la această zonă vitală, care servește drept traseu de pelerinaj și intrare principală la Biserica Sfântului Mormânt, la principalele mănăstiri și la cartierul creștin din Ierusalim. Delegația a primit, de asemenea, o prezentare generală a încercărilor radicalilor israelieni de a obține controlul asupra hotelurilor Petra și Imperial.

Întâlnirea s-a încheiat cu un angajament comun de a încuraja dialogul, de a promova înțelegerea și de a asigura păstrarea patrimoniului creștin din Țara Sfântă. Preafericirea Sa și-a exprimat recunoștința pentru vizita delegației parlamentare și pentru dedicarea exprimată de aceasta în sprijinul păstrării prezenței creștine și a moștenirii culturale în acest pământ sacru.